

Työllistymisessään tukea tarvitsevat jäämässä ilman palveluja – tukipakettia tarvitaan kolmannen sektorin palveluntuottajille

Kolmannen sektorin välityömarkkinatoimijat pelkäävät, että työllistymisessä tukea tarvitsevien elämäntilanne ja palvelujen saatavuus heikentyy edelleen koronaepidemian seurauksena. Palveluja tuottavat yhdistykset ja säätiöt ovat toiminnan supistusten takia samalla lailla talousvaikeuksissa kuin yritykset. Toimijat vaativat maan hallitukselta 20 miljoonan euron kriisirahoitusta ja tukipakettia palvelujen turvaamiseksi myös heikossa työmarkkina-asemassa oleville.

”Ahdistus on lisääntynyt, kun kevään suunnitelmat peruuntui eikä ole enää mitään motivoivaa ohjelmaa päivisin. Etäopiskelu on minulle vaikeaa elämänhallintaongelmien ja ADHD:n vuoksi.”

Välityömarkkinatoimijat tuottavat erilaisia palveluja työllistymiseensä tukea tarvitseville henkilöille. Työ- ja elinkeinoministeriö [selvitti](#) vuonna 2018 kasvupalvelujen nykyisten ja potentiaalisten palveluntuottajien mahdollisuuksia toimia työnhakijoiden ja yritysten palvelujen tuottajina. Selvityksen mukaan vaikeimmin työllistyville palveluita tuottavat pääasiassa kolmannen sektorin toimijat.

Merkittävä osa palveluista, kuten kuntouttava työtoiminta, keskeytettiin hallituksen ohjeistuksen mukaan heti poikkeustilan alettua. Työllisyyspalveluiden keskeyttäminen on vaikuttanut kymmenien tuhansien asiakkaiden elämään. Kyse ei ole pelkästään työkyvyn ja työllistymisen edellytysten kehittämisestä. **Järjestöt tarjoavat kokonaisvaltaista ja monialaista tukea** asiakkaitensa erilaisiin haasteisiin ja vaikeuksiin. Koronaepidemiasta ja palveluiden keskeytymisestä on aiheutunut heille ahdistusta, yksinäisyyttä, taloudellisia ongelmia, huolta omasta ja läheisten terveydestä sekä mielenterveysongelmien syvenemistä ja päihteiden käytön lisääntymistä. Asiakkaiden tarve palveluille on valtava, mikä ilmenee esimerkiksi etäpalvelujen suurena kysyntänä. **Asiakkaiden tuen tarpeet kertautuvat kriisin pidentyessä.** Tämä tulee kuormittamaan palvelujärjestelmää entistä enemmän.

Kolmannen sektorin palveluntuottajat ja yhteiskunnalliset yritykset ovat joutuneet laajasti lomauttamaan tai keskeyttämään henkilöstön palkanmaksun. Irtisanomisiin jouduttiin jo huhtikuussa. Radikaalisti heikentynyt taloustilanne on viemässä monen organisaation toiminnan vaakalaudalle. Moni toimija pitää myös konkurssia poikkeustilan realistisena seurauksena.

Kuka tuottaa heikoimmassa asemassa olevien palvelut, jos järjestötoimijoilla ei ole toimintaedellytyksiä?

Tällä hetkellä yhdistys- ja säätiömuotoiset palveluntuottajaorganisaatiot ovat jäämässä täysin ilman valtion taloudellista tukea, mikä voi tarkoittaa konkursseja ja asiakkaiden jäämistä ilman palveluja. Ääritilanteessa yhdistysmuotoisen toimijan konkurssi saattaa sen hallituksen jäsenet henkilökohtaiseen vastuuseen. Palvelujen avaaminen kesäkuun alussa ei kompensoi aiheutuneita tulonmenetyksiä ja tappioita. Palvelut joudutaan aluksi toteuttamaan rajoitetusti, jolloin tulot palautuvat ennalleen vasta pitkän ajan kuluessa.

Heikoimmassa asemassa olevien asiakkaiden palveluiden turvaamiseksi kolmannen sektorin palveluntuottajat tarvitsevat tukipaketin yritysten tavoin. Myös muiden yritystukien ulkopuolelle rajatut yleishyödylliset yritykset (esim. Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy) tarvitsevat tukea. Ensi vaiheessa tukipakettiin tulee varata vähintään **20 miljoonaa euroa**, kuten [SOSTE ry](#), [Hyvinvointiala HALI ry](#), [Arvoliitto](#), [Toimihenkilöliitto ERTO](#) ja [Kuntaliitto](#) esittävät. Lisäksi tarvitaan toimitilojen vuokranmaksujen huojennuksia tai poistoa määräajaksi ja helpotuksia vero- ja TyEL-maksuihin sekä rahoitusta etäpalvelujen kehittämiseen. Heikossa työmarkkina-asemassa olevia ja tukea tarvitsevia osatyökykyisiä henkilöitä, nuoria ja aikuisia, tulee jatkossa olemaan vielä enemmän. Kolmannen sektorin palveluntuottajien toimintaedellytykset tulee turvata.

Välityömarkkinatoimijoiden yhteistyöryhmä tekee työllisyyspalvelujen vaikuttamis- ja kehittämistyötä. Yhteistyöryhmän jäsenet jäsenyhteisöineen edustavat laajasti välityömarkkinoiden sekä tarvelähtöisten työllisyyspalveluiden kenttää. Ryhmään kuuluvat Vates-säätiö sr, SPR Kontti, Valtakunnallinen työpajayhdistys ry, Työttömien Keskusjärjestö ry, Sininauhaliitto, Suomen Kierrätyskeskusten Yhdistys ry, Valmennus- ja sosiaalipalveluyhteisöjen yhdistys Oktetti ry, Mielenterveyden keskusliitto, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry sekä Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö. Lue lisää [välityömarkkinoista](#).

Kolmannen sektorin palveluntuottajien puolesta, [Välityömarkkinatoimijoiden yhteistyöryhmä](#)

Lisätietoja:

Jukka Lindberg, kehittämispäällikkö, Vates-säätiö sr, jukka.lindberg@vates.fi, 040 541 9493

Kimmo Kumlander, toiminnanjohtaja, Silta-Valmennusyhdistys ry, kimmo.kumlander@siltavalmennus.fi, 050 529 9675

Jaana Joutsiluoma, suunnittelija, Sininauhaliitto, jaana.joutsiluoma@sininauha.fi, 044 491 9065

Reetta Pietikäinen, asiantuntija, reetta.pietikainen@tpy.fi, 010 279 2723